

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 4 2014

Krönika

29 år - gammal
eller ung?

Vykortet Milano

Ordförande har ordet

Att komma hem tom i huvudet
är skrämmande!

Är vårt jobb en hälsofälla?

"Aleks - att jag kommer trött hem efter jobbet är helt ok men att jag kommer hem tom i huvudet är skrämmande". Det sa en god vän till mig, anställd på bruket och mest känd som en arbetsmyra och en dröm för alla företagsledningar. Vad är det som sker på vår arbetsplats? Vad har förändrats som gör att folk kommer hem och inte kan tänka?

Svara på det kan bara ni som idag jobbar på det stressiga fabriksgolvet! Är det en otillräcklig organisation som skapar enorma mängder av stress som dödar allt socialt utbyte och sätter hjärnan i off-läge?

Stress är något som uppstår i samspelet mellan oss själva och vår omgivning. Man kan se det som obalans mellan krav, resurser och möjlighet att påverka. Stress utan återhämtning påverkar hälsan, välbefinnandet och prestationsförmågan negativt. Vad är det som spökar för oss - otillräcklig återhämtningstid eller känslan att vi inte kan påverka den egna omgivningen i samma utsträckning som vi kunde göra för bara några år sedan?

Är det bara en slump att flera av våra medlemmar har drabbats av hjärtsjukdomar på relativt kort tid? Finns det kopplingar till den upplevda stressbilden? Avdelningsstyrelsen har delegerat uppdraget till arbetsställets huvudskyddsombud att utreda detta för att få ett svar på frågan. Vi har även informerat företagets representanter om detta. Att optimera organisationen är ett uppdrag för alla platsledningar men det ska inte göras på bekostnad av anställdas hälsa! Vi måste alla komma ihåg en sak - vi säljer arbete, inte hälsan! Är vi tillräckligt många för att hålla den produktionsnivån som ledningen kräver av oss? Vi tycker inte det! Vi ser att vi borde ha varit flera! Vi tycker inte att organisationen är rätt dimensionerad att kunna klara produktionen, sjukskrivningar, lagstadgade ledigheter och den fackliga verksamheten.

Stress är något som uppstår i samspelet mellan oss själva och vår omgivning. Man kan se det som obalans mellan krav, resurser och möjlighet att påverka. Stress utan återhämtning påverkar hälsan, välbefinnandet och prestationsförmågan negativt. Vad är det som spökar för oss - otillräcklig återhämtningstid eller känslan att vi inte kan påverka den egna omgivningen i samma utsträckning som vi kunde göra för bara några år sedan?

**Att komma hem
tom i huvudet är
skrämmande!**

Nytt lönesystem

Pappers och fabriksledningen är överens om att vi behöver ett nytt lönesystem. Det vi har lever på övertid i minst 10 år. Idag ligger nästan alla våra medlemmar i grupperna 4 och 5. Möjligheten att utveckla lönen är kraftigt begränsad. Anställda med en hög kompetens söker sig till andra företag i trakten för att höja inkomsten. På sikt kan det bli katastrofalt för företaget. Möjligheten att rekrytera kommer att begränsas radikalt. Därför är det bra att vi båda parter känner att vi vill prioritera lönesystemsdiskussioner. Det är en komplicerad och tidskrävande process och kommer involvera många Pappersmedlemmar. Målet är att vi skapar ett modernt, rättvist och stimulerande lönesystem som kommer gälla en lång tid framåt.

Premiefrågan

Företaget vill baka in premien i lönen. De vill inte längre diskutera en ny modell. Efter separata diskussioner i respektive styrelse enades PTK-facken och Pappers avd.68 att lägga ett gemensamt bud till Hallsta Pappersbruks ledningsgrupp i produktionspremiefrågan. Facken är beredda att acceptera att lösa in premien till 6,5 %. Vi anser att nivån är skälig och är baserad på snittpremien mellan 2008 och 2014. 2008 förändrades förutsättningar för Hallsta Pappersbruks anställda att nå de produktionsnivåer som säkrade en premienivå mellan 8 och 10 %. Facken har visat en tydlig kompromissvilja att hitta en nivå som passar båda parter. Facken har visat stark kompromissviljan genom att man successivt sänkt kravet från 8 % till 6,5 % medan företagsledningen har justerat sitt bud från 5 till 5,5 %. Pappers styrelsen är villig att lösa in premien i lönen men vi kan inte göra det till den historisk lägsta nivån. Premien löser vi för all framtid. Vi tycker att 6,5% är den lägsta nivån som vi kan acceptera.

Aleksandar

Pappers nya ordförande

Jag kommer från Iggesund där jag är född och har växt upp. Jag är född i ett arbetarhem ganska nära fabriken i Iggesund, så att jag sedan hamnade på fabriken var nog ganska så klart. Jag är 53 år och har tre barn som heter Kim, Hanna och Isak och de är 28,26 och 23 år gamla. Jag är frånskild för andra gången och bor numera i Hammarbyhöjden sedan juni 2014.

Jag gick grundskolan i Iggesund och sedan ett år på gymnasiet i Hudiksvall på social linje som jag hoppade av 1978. Just det året 1978 så började jag att arbeta på fabriken i Iggesund som diversearbetare. I det jobbet

som var ett mycket tungt arbete för en 17 årig grabb, ingick rengöring i form att skotta flis och massa, ställningsbyggnad, bilning av mesa silos, och allehanda skitjobb. Där på diverseavdelningen blev jag i två år till jag gjorde lumpen på I5 i Östersund som pansarvärnsgruppchef under 10 månader. Efter muck så började jag på brukets transportavdelning och på rangerbangården som vagnsväxlare/lokförare. 1985 var jag tjänstledig för att arbeta som ungdomsvälledare åt SSU och LO distriktet i Gävle/Dala under 9 månader för att organisera och bedriva ungdomsverksamhet, bilda SSU klubbar och allmänt bedriva facklig-politisk verksamhet. Efter dessa 9 månader var jag återigen tillbaka på fabriken och fick då jobb på kokeri 1 fram tills de lade ned detta 1989. Från 1989 så omflyttades jag till kartongmaskin 1 där jag var bestrykare, torkare och rullare på rullmaskinen fram till 1996 då jag blev ordförande i avdelningen fram till 2005 då jag började på förbundet som förhandlingsombudsman.

Jag gick in det socialdemokratiska ungdomsförbundet 1974, jag fick min politiska skolning i hemmet eftersom min farsa var fackligt och politiskt aktiv, 1979 vid valet så stod jag på socialdemokraternas fullmäktigelista och hamnade i tekniska nämnden som yngste ledamot i Hudiksvalls kommun. Jag har från tid till annan varit engagerad i politiken, och jag har suttit i kommunfullmäktige från 1982-1987 då jag lämnade mina uppdrag i protest mot partiets politik. Efter detta blev jag satt i politisk karantän fram till valet 1991 då jag återigen gjorde comeback i kommunpolitiken. Jag var viceordförande i Forsa kommunalnämnd under åren 1991-1996 och från 1996 fram till 2002 var jag ordförande i nämnden samtidigt som jag var gruppleddare för socialdemokraterna i fullmäktigegruppen fram till 2004.

Jag gick in i förbundet samma dag som jag började jobba, i juni 1978 och fick mitt första fackliga uppdrag 1982 som suppleant i Pappers avd 15 och sedan som ledamot och sekreterare i avdelningen under olika perioder. 1986 blev jag vald till studieorganisatör i Pappers distriktet Södra Norrland ett uppdrag som jag hade fram till 1996. 1996 efterträdde jag Ivar Fromh

som ordförande för avdelningen och satt även i Holmens styrelse som löntagarepresentant fram till våren 2005. Jag har under dessa år som fackligt aktiv deltagit i förhandlingar och bedrivit utbildningar för medlemmar och förtroendevalda i distrikt och avdelning. Under de år som jag varit på förbundet så har jag varit avtalsansvarig för våra avtal och aktivt deltagit i avtalsförhandlingar 2007,2010,2011 och 2013. Som avtalsansvarig har ansvaret legat på att företräda förbundet gentemot LO och Facken inom Industrin, samt att företräda förbundet i olika arbetsgrupper gentemot arbetsgivaren.

Ja det är lite om min bakgrund, och skulle jag säga vad som är min styrka så är det att jag väldigt sällan blir elak och upplevs som snäll och trygg. Är rätt så pragmatisk och detta har jag lärt mig genom politiken, att alltid försöka hitta en lösning, de dåliga egenskaper jag har är väl att jag är snäll ganska länge och uttrycker mig ganska så hårt ibland när måttet blivit rågat. En annan bra egenskap som jag har är att jag är bra på att arbeta tillsammans med andra, att arbeta i lag gillar jag. Administrativa saker är väl inte det jag har svart bälte i precis, utan kan vara rätt stökigt runt mig, men jag tror mig ha koll på saker.

Nu har jag fått förtroendet att vara i ledningen för förbundet så har jag den inställningen att förbundet har vi till låns, av de generationer som bildade förbundet och kämpade för arbetarnas rättigheter och självkänsla genom årslånga strejker som innebar svält och armod, vi har förbundet till låns för kommande generationer pappersarbetare och vi ska se till att vi har en bra organisation som vi pappersarbetare kan vara stolta över. Vi ska ha avtal som skyddar oss emot utsugeri på arbetsplatsen, en säker arbetsmiljö, bra villkor i medlemskapet och som skyddar individen ifrån olyckor och ohälsa. Pappers ska vara ett förbund som genomsyras av debatt, glädje, och gott kamratskap. Ett förbund som man kan lita på och känner trygghet och stolthet att vara medlem i. Och jag tror och vet att med den inställningen i förbundet så kommer vi att stå starka och kommer att stå pall för de utmaningar vi har framför oss.

Matts Jutterström

Pappers förbundsordförande

NOVELL ROBERT WAHLSTRÖM

Bänken

– Om vi inte ser upp så sitter vi snart också där! Orden hade kommit ifrån Krille i samband med att han och Leffe på väg till systemet hade passerat ett gäng Alagare som, sittandes på en bänk, delade på en hela Explorer. Det fanns fog för varningen eftersom Krilles och Leffes gemensamma fritidsintresse bestod av hämningslöst partajande. Hela helgerna, från fredag till söndagkväll brukade ägnas åt excesser i supandets konst och det hade blivit allt vanligare att de även ägnade vardagskvällar åt detta nöje. Krilles varning hade dock bara bemöts med ett gemensamt garv. De var unga och innan de visste ordet av skulle de sitta där med fru och barn, så nu gällde det att leva livet medan de hade chansen.

Samma gemensamma intresse, ändå så olika. Krille hade, först och främst, dragits till festandet på grund av att alkoholen fick honom att släppa på alla hämningsar. När han drack försvann all oro och ångest och han fick styrka och mod att göra saker han normalt inte vågade. Leffes främsta intresse för alkoholen grundade sig på ett behov av kickar och när han drack blev livet mera roligt och spännande. Olikheterna medförde att de kunde tycka väldigt illa om varandra, något de gärna tog upp då de inte var tillsammans på någon dryckessammankomst. – Krille är så djävla känslig! Tål fan i mig ingenting, en djävla mes! – Leffe kan vara så in i helvete spydig och nedtryckande och han går inte att lita på, en riktigt falsk djäväl! Så kunde det låta när de, i sällskap med andra, ventilerade sina åsikter om varandra. Trots detta, trots alla olikheter och ogillande drogs de till varandra och den minsta gemensamma nämnaren som var grunden till deras gemenskap var alkoholen. De visste var de hade varandra. De visste att när andra bangade så fanns det en som alltid hängde på.

Åren gick, festandet fortsatte och med tiden började det föra med sig konsekvenser. Krille fick bistert erfara att hans "riktiga vänner" alltmer började undvika honom. Mange och Nisse som han umgåtts med sedan lekis hörde sällan av sig och hörde Krille av sig till

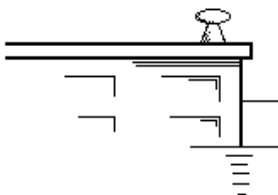
dem så hade de ofta olika ursäkter till varför de inte ville umgås med honom. Leffe konstaterade att flertalet av hans gamla hockeypolare hade blivit "några dryga djävlar" då de inte gärna ville hälsa på honom längre och hans mångåriga förhållande med Eva hade tagit slut. – Du får, helt enkelt, välja mellan mig och spriten! Denna kommentar hade hon fällt samma kväll som hon lämnade honom. Även deras respektive arbete började bli lidande. Krilles återkommande måndagssjuka började alltmer gå både hans arbetskamrater och arbetsledare på nerverna och truckkörningen som varit hans huvudsyssla fick han alltmer sällan ägna sig åt eftersom hans arbetsledare, vid flertal tillfällen, märkt att han luktat sprit på jobbet. För Leffes del medförde det ständiga supandet negativa konsekvenser på hans stämningsläge och hans häftiga humör ledde till att han kom i ständiga konflikter med både chefer och jobbarkompisar.

Till slut gick det inte längre. Krille fick kicken ifrån

lagret och under uppsägningstiden var sopning den enda arbetsuppgift som han var betrodd att utföra. Tre månader efter honom gjorde Leffe sin sista dag vid fräsen på verkstaden.

Så satt de där, på samma parkbänk som de sju år tidigare hade sett ett gäng a-lagare sitta på och dela en hela Explorer. Krilles skämtsamma varning hade nu blivit blodigt allvar. För Krille var spriten nu endast ett medel för att dämpa all smärta. Dämpa all smärtsam längtan tillbaka till ett värdigt liv, all självförakt och all den plåga det innebar att dagligen behöva stå ut med Leffe. För Leffe var varje fylla ett försök att uppnå samma känsla av extas som alkoholen gav honom i hans ungdom. Extasen uteblev dock och spriten blev ett medel för att få dagarna att gå och att stå ut med Krille. Så fortsatte de sina liv, i gemensamt hat till varandra och gemensam kärlek till alkoholen

Robert

Janne Nilsson parkerar för gott

Påkörd port

Karuseller på längden och tvären.

Personalkarusellen på bruket fortsätter snurra. Några har lyckats hålla sig kvar på den, andra har hoppat av frivilligt och ytterligare några har knuffats av och hamnat på nya avdelningar. Även kajen har tagit emot några nya och nygamla kompisar och en som till slut lämnade karusellen frivilligt var allas vår Janne "Pinnen" Nilsson som kanske slutade sista augusti. Han hotar med att eventuellt komma tillbaka bakvägen som konsult. Samtidigt som Janne N slutade också Janne Carlberg som i olika omgångar arbetat på Holmens. Redan 1966 sommarjobbade han första gången på bruket. Hamnen blev sista angöringen och här var han i mer än tjugo år.

Janne Carlberg kastar arbetskläderna

Annars fortsätter arbetsmiljöfrågorna att vara i fokus. Dels har hamnens skyddsföreskrifter uppdaterats, en utredning av arbetet kring lastningstorget i 62-års magasin skall göras och en kontinuerlig uppföljning av truckinccidenterna sker. Just den besvärliga situationen vid lastningstorget medförde att en av magasinSPORTarna ut mot kajen kördes ner i sommräs och fick en ny design.

Armaturbytet i magasinen fortsätter och ventilationen i hamnkontoret har rensats, dessutom har en riktad skyddsrand av hamnkontoret gjorts. Skyddsmöte hålls var 6:e vecka och skyddsronder varannan vecka om inte något extra läggs in. I höst skall hamnpersonalen genomgå en fördjupad psykosocial skyddsrand för andra gången. Det blir som en uppföljning av den förra som visade på flera brister i ledarskap, relationer och attityder samt en stor oro för ökad stress.

Sommaruppbemanningen fungerade bra och intervjuer med sommarjobbarna gjordes innan de slutade. Dessa var enhälligt mycket nöjda med att arbeta i hamnen och såg fram emot att komma tillbaka.

Om järnvägen kommer tillbaka är en öppen fråga. Den 1 juli skedde den sista växlingen och det var några kemikalievagnar som kördes ut från fabriken. Numer skall loket ut och motioneras då och då och lokpersonalen skall fortsätta med den årliga lokförarutbildningen för att vara stand-by ifall det åter blir dags att använda

Sommarjobbare med truckproblem

järnvägen. Samma dag som sista växlingen ägde rum så skedde något annat ovanligt. Utskottspappret i hamnen tog slut – inte en rulle fanns att uppåda!! Man saknar inte kon förrän båset är tomt!

En andra uppföljning av Hallsta 2014 för kajens del har gjorts. Eftersom vi vid det tillfället inte var nere i den tänkta bemanningsplanen kunde inte heller riskbedömningen göras fullt ut. Dessutom saknades väsentlig information angående övertid och utlastningsstatistik. Mötet beslutad därför om en extra sittning när underlaget fanns framme. Sedan dess har båtschemat också lagts om. Istället för onsdag och fredag kommer båtarna att från 1 september komma måndag och ons-

Sista järnvägsväxlingen

dag. Därmed minimerar man risken för helgarbete vilket i och för sig inte hindrade att det kom en 10-timmars-båt på första lördagen i september.

Till sist kan vi konstatera att vyn över Edeboviken har genomgått en förvandling. Genom fönstren i matrummet kan vi nu beskåda ett antal propellrar som vispar runt luften kring viken. Tidigare har vi köpt in egna minifläktar till matrummet när sommarvärmen blivit för påtaglig men dessa kanske vi nu kan ställa undan och istället förlita oss på fläktarna i XXXL-storlek. Tänk vad dom kostar på oss!

Sommarkaffe i hamnen

Arbetsmiljörapport

Aret började inte så bra med olycksfallen men nu har det vänt till det bättre. Vi hade inga skador med sjukskrivning på över fem månader och det är ett nytt rekord i dagarna räknat är det 156 dagar, nu får vi hoppas på att den trenden håller i sig så vi klarar hösten utan några olycksfall. Nollskadorna som är skador med utan sjukskrivning har också minskat kraftigt. Fram till 31 augusti har vi 5 olycksfall med sjukskrivning och 34 nollskador utan sjukskrivning. Trenden ligger på totalt ca.30% minskning från förra året och det är mycket bra.

Vi ser nu i statistiken att skadorna minskar och skyddsmedvetande har ökat i hela organisationen, till hjälp har vi tillbuds- och riskobservationerna som är ett bra verktyg till organisationen för att minska risker, så vi får en säkrare arbetsplats. Det är viktigt att vi fortsätter att rapportera risker i Pia systemet för då blir riskerna både kända, dokumenterade och att riskerna också blir åtgärdade.

Det finns områden vi måste bli bättre på och ett av dem är när man har avspärrat ett arbetsområde så ska man inte gå genom avspärrat område för det finns risker i området där man kan göra illa sig. Vi måste bli bättre på att respektera avspärrningar.

Under storstorstoppet så gjordes det ett antal skyddsronder och i det hela så fungerade skyddsarbetet bra, utom på PM11 som bytte vals på maskinen och hade avspärrat arbetsområdet på grund av tunga lyft. Respekten för avspärrningen var nästan noll både från brukets personal och entreprenörer som struntade i avspärrningarna. Det slutade med att man fick stå som vakt. Jag och ett till skyddsombud stod och vaktade på varsin sida och stoppade personer som tänkte ta genväg genom avspärrningen.

Så här är det med Hallstas regler vid tillfällig avspärrning av ett arbetsområde. Avspärrning med röd/vit markering skall alltid göras på ett betryggande sätt

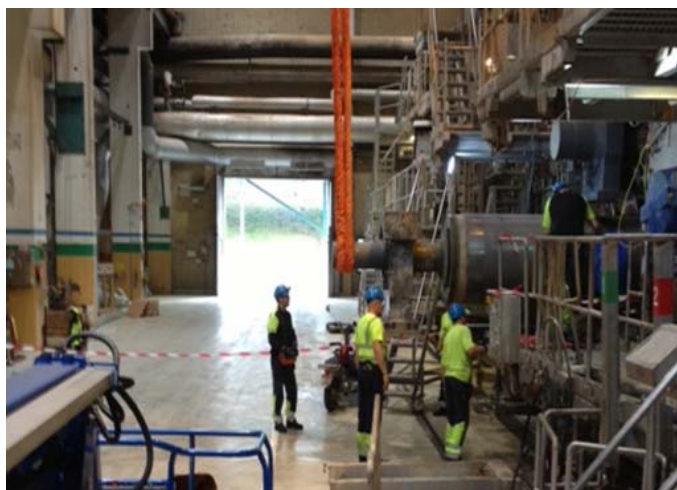

RÖD/VIT = Tillfällig avspärrning

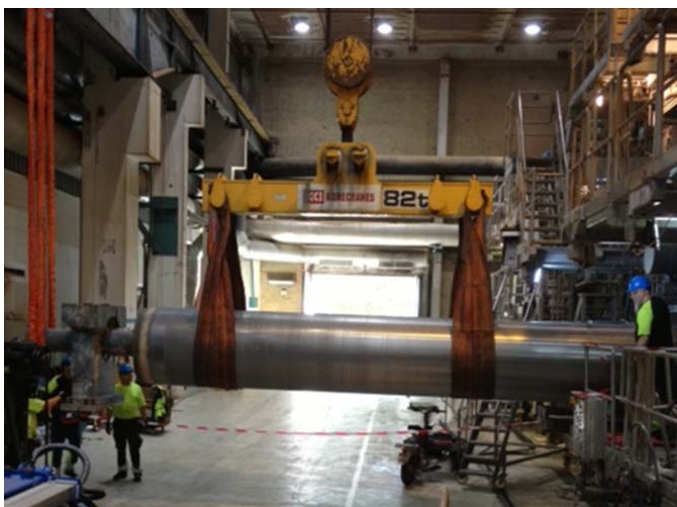
med ett tillräckligt avstånd till faran, när det finns risk för personskada.

Röd/vit avspärrning får på inga villkor passeras av obehörig personal. Obehörig personal är personer som inte utför arbetsuppgifter inom det avspärrade området. T.ex. Mekaniker med lyftkompetens spärrar av ett visst område för ett lyft på PM 11 och då är det dessa mekaniker med lyftkompetens som ansvarar för just detta lyft och är de enda behöriga som får beträda området. Ingen annan från t.ex. Drift eller UH mm är behörig att passera avspärrningen.

Jag tog några bilder på valsbytet och jag måste säga att underhållspersonal som lyfte ut valsens från maskinen var mycket duktiga och riskmedvetna, de var verkligen koncentrerade på uppgiften och säkerhetstänket hade de med sig. För att få ut valsens och vända den hade man inte många centimetrar till godo, verkligen trångt men killarna var försiktiga. Vikten på valsens var så mycket som 76 ton, vilket motsvarar ca 50 st. Volvo eller Saab-bilar. Skulle valsens ramla ner på golvet så skulle den gå genom eller så skulle man få ett stort hål i golvet.

Här drar man ut valsen från maskinen

Här ser vi valsen ute från maskinen och nu ska den vändas.

Här är valsen nästan ute från maskin och man stroppar om för att kunna lyfta med traversen

Här är killarna Tony Pettersson, Rickard Karlsson, Leif Svarvall-Pelli, Emil Lindqvist och Anders Lindroth

Syftet med rehabilitering är att få långtidssjuka tillbaka till god hälsa och i arbetet samt i övrigt få en bättre trivsel på arbetsplatsen.

I skrivande stund så har vi 14st. långtidssjuka varav 3st. som arbetar 50 procent av tiden. Tyvärr är tempot och arbetsbelastningen mycket tuffare idag efter alla omorganisationer så efter en längre sjukskrivning är det mycket jobbigare att komma tillbaka i arbete. Men det är viktigt att komma ihåg att man inte stressar tillbaka i arbete utan låt det ta den tid som behövs när man arbetstränar. Många av oss i bruket är över 50 år och det kan också vara så att vi behöver mera företagshälsovårdstjänster än vad många yngre behöver. Tyvärr är det så att vi väntar ofta för länge innan vi tar kontakt med hälsovården och då är längre sjukskrivning ofta ett faktum. Man kan också prata med sin chef och skyddsombud, för att beställa en ergonomisk skyddsronde på vissa arbetsuppgifter. Företagshälsovården är duktiga på att komma med förslag på en hel del hjälpmedel. Övrigt så har kontakterna blivit bättre med företagshälsovården igen, det var lite informationssvårigheter i början när Total Hälsan tog över företagets hälsovård.

Det som är på gång är hälsoscreening på PM12 och emballering under hösten. Det kommer att vara data baserade frågeformulär där man får svara på ett antal frågor som hälsovården sammanställer. Skulle det vara så att hälsovården ser att personen behöver inform-

ation om någonting eller någon slags hjälp så kommer företagshälsovården att kontakta personen.

Psykosociala skyddsronder under 2012 gjordes på de flesta arbetsgrupper, under 2013 nästan inga alls. Nu är det så att vi har tagit beslut i skyddskommittén att Psykosociala skyddsronder ska göras årligen och nu kommer man att planera in ett antal ronder i höst. Vi kommer att göra likadant som tidigare med ett antal frågor som man svarar på individuellt och sen sammanställer man det och redovisas till gruppen, tanken är att skyddsombudet och personalledaren samarbetar i frågan. Vi kommer att ha möjligheten att göra detta på företagshälsovården också om gruppen inte vill göra detta tillsammans på sin arbetsplats. Skillnaden är då att varje person gör individuellt på företagshälsovården och då sammanställer hälsovården resultatet. Det spelar ingen roll om man gör den enkla modellen eller den på företagshälsovården så kan det vara så att man får fram ett antal frågor till handlingsplan som man ska jobba vidare med.

Mini skyddsmässa måndagen den 29/9 i Embla/Ask, som kommer TOOLS att hålla i. Det är Tools som är huvudleverantör för skyddsmaterial och för olika hjälpmedel som vi kan behöva på olika arbetsmoment. Tools kommer också att ha inlägg till arbetsskor, man kommer att få stå på en platta som räknar ut belastningen, då får man individpassande inlägg. Det var många personer som fick inlägg till sina skor förra gången när vi hade miniskyddsmässa. Det var mycket bra för många slapp värken man hade i benen och fötterna. Det kommer också att bjudas på kaffe och tårta till samtliga besökare av TOOLS

Den 22 oktober kommer skyddsombuden och chefer att åka på mässan som kallas Gilla jobbet och som namnet är till mässan så finns det antal seminarium som handlar om psykosociala frågor och rehabiliteringsärenden som handlar om att komma tillbaka till sitt arbete.

Taisto Hautala

Tid för empati

En viktig förutsättning för bra relationer mellan människor är vår förmåga att kunna sätta sig in i andras tankar och känslor. Det som allmänt brukar benämnas som empati. Det är empatin som är grunden till att vi kan bry oss om varandra och hjälpa någon, eller några, som är i behov av hjälp. I likhet med många andra förmågor hos människan så finns det individuella skillnader i att vara empatisk. En personlighetstyp som karaktäriseras av bristande empati är de som brukar benämnas som psykopater. En psykopat handlar enbart utifrån egoistiska motiv och detta i kombination med en oförmåga att känna med andra medför att de orsakar kostnader och lidande i form av stölder, lögner, misshandel och mord.

Samtidigt finns det även faktorer som allmänt kan påverka vår empatiska förmåga och en av dessa är tidsbrist. Vilken betydelse tidsbrist har på hjälpende beteende har undersökts i en psykologisk experimentstudie inspirerad av berättelsen i bibeln om den barmhärtige samariten. I detta experiment var deltagarna präststuderande och befann sig i en byggnad. Här fick de instruktioner om att de skulle ta sig över till en annan byggnad och utföra en uppgift och för vissa av dessa bestod uppgiften av att hålla ett tal om den barmhärtiga samariten. Förutom själva uppgiften fick de också instruktioner om hur bråttom det var att utföra detta. En grupp fick höra att de hade gott om tid medan den andra fick instruktioner om att det var bråttom. På vägen till byggnaden fanns det en skådespelare som

ingick i experimentet, vilket de präststuderande inte kände till. Denne hade till uppgift att spela en person som befann sig i uppenbar nöd.

Resultatet var slående. Av de som hade gott om tid hjälpte 63 % mannen, medan de i gruppen som hade bråttom så hjälpte bara 10 %. Detta experiment visade på att upplevelsen av att ha bråttom hade stor effekt på om människor hjälper en människa i nöd. Även fast deltagarna var präststuderande och vissa av dem skulle iväg och hålla en föreläsning om den barmhärtiga samariten så var det just huruvida de hade bråttom som hade en negativ påverkan på deras förmåga att hjälpa.

Frågan är då, vad medför stressen och tidspressen i vårt samhälle på vår förmåga att vara empatiska? Har vi tid att bry oss om och hjälpa varandra? Har vi tid att vara medmänniskor? Eller innebär det att vi kommer att tillbringa större delen av våra liv med tunnelseende upptagna med våra egna egoistiska motiv? Kommer vi kanske på sikt att förvandlas till känslolokalla psykopater?

Robert Wahlström

Referenser

Fakta i artikeln bygger på dessa vetenskapliga underlag.

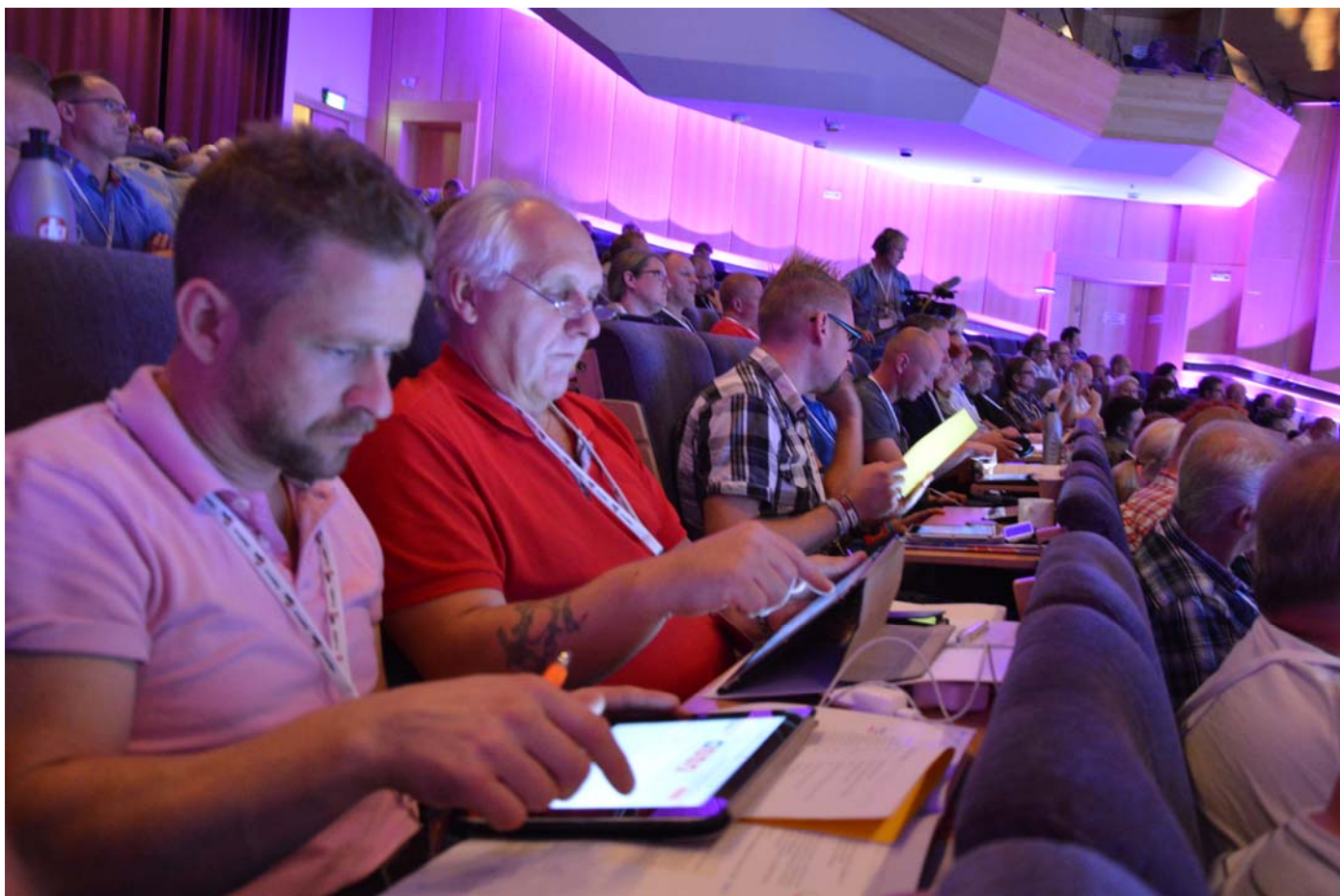
Darley, J. M., & Batson, C. D. (1973). From Jerusalem to Jericho: A study of situational and dispositional variables in helping behavior. *Journal of Personality and Psychology* 27, 100-108.

Den vetenskapliga artikeln som bygger på experimentet med de präststuderande.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2983&artikel=2771316>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2983&artikel=3273370>

Två radioklipp med empatiforskaren Jakob Eklund.

Anders Lidén och Taisto Hautala

Pappers 24:e kongress hölls i Sundsvall helgen den 5-7 september. Kongresserna hålls vart fjärde år och i Pappers sammanfaller de dessutom med valåren. Kongressen är det högsta beslutande organet och där tas följaktligen viktiga beslut som vi ska leva med – åtminstone för de fyra närmaste åren. Från avd 68 hade fyra kongressombud utsetts: Aleksandar, Roger, Taisto och Anders. Roger skulle dessutom verka som en av tre kongressordföranden.

Den här kongressens stora nummer var den s.k. organisationsutredningen. Bakgrunden till utredningen var den snabba nedgången i antalet anställda inom vårt verksamhetsområde. Mot den bakgrunden, med bevarande av Pappers som eget förbund som utgångspunkt, har utredningen gjort en grundlig genomgång av organisationen för att förbättra arbetet till sänkta kostnader.

Utredningen kom sedan under ett par års tid att arbeta

med de direktiv som formulerats och kom med en mängd förslag bl.a. rörande kongresser och förbundsmöten, förbundsstyrelse, förbundsledning, förbunds-kontor, verkställande utskott, förhandlingsavdelningen, distriktsverksamhet, avdelningar. Resultatet av utredningen blev att kongressen röstade ned mycket av det bärande i den. Några av anledningarna var att det innehöll för lite besparingar och att det med en ny distriktsindelning skulle bli för långa resor för norrlandsavdelningarna. Som man brukar säga – det bidde en tumme.

Men också andra motioner fanns. Av de totalt 39 motionerna hade avd 68 skickat 14 st. Resultatet av dessa blev att tre st ansågs besvarade, tre st fick bifall, och åtta st. (men efter att ha fått igenom tillägg på en av de avslagna motionerna kan den i stort anses bifallen) avslogs.

Det kan bli mycket stadge- och motionsmanglande på

Daniel Poohl, tidningen Expos chefredaktör

en kongress - men ingen kongress utan ett kulturinslag! Denna gång inleddes det med sång och musik av Sanna Carlstedt, kulturstipendiat både hos Pappers och LO, samt komikern Anna Blomberg (bl.a. från "Kvarteret Skatan"). Senare delades även Pappers kulturpris ut till Daniel Poohl, tidningen Expos chefredaktör och VD. Men också pappersmedlemmarna Carina och Kimmo belönades med kulturpris för sina gärningar.

Tal från olika digniteter hör till. Magdalena Andersson, förmodad ny finansminister, pratade om Sveriges skogar, det gröna guld, som när det inte längre är lönsamt att göra papper av, kan göras massor av annat av, men att det kan behövas statliga investeringar mot en ny riktning. En helt annan attityd än vad Fredrik Reinfeldt hade när han påstod att industrin är "basically gone"! Även LO:s Ordförande Karl-Petter Thorwaldsson var inne på skogsspåret och sa att vår industrigren står för en betydande del av Sveriges exportinkomster. Självklart blev det också en del sagt om valrörelsen. Även om S och LO inte är synonymt menade Karl-Petter att det är lättare att påverka metallaren Stefan Löfven än Fredrik Reinfeldt.

När kongressen kom till avsnittet val i dagordningen

Kongresspresidiet med Roger Berglund i spetsen

Aleksandar i talarstolen

var två namn aktuella för ordförandeuppdraget, den sittande, Jan-Henrik Sandberg, och Matts Jutterström, men "Henka" valde att dra sig ur och "Jutte" valdes då till ny Förbundsordförande. Han har närmast innan varit förhandlingsombudsman på Pappers och tidigare Ordförande i avd 15, Iggesund. Till 1:e Vice ordförande valdes Mikael Lilja från Rottneros och till 2:e Vice ordförande valdes Henry Heiniö, som innan kongressen var Förbundskassör. Tidigare fanns en Förbundssekreterare och en Förbundskassör. Uppdragen som 1:e och 2:e Vice ordförande var två av de förändringar i organisationsutredningen som faktiskt gick igenom på kongressen!

Magdalena Andersson

LO:s ordförande Karl-Petter Thorwaldsson och Henka

FRÅN KONTAKTOMBUDSTRÄFFEN

På årets tredje Kontaktombusträff medverkade Roger Svalhede från Runö-skolan, Ulrika Falk oppositionsråd och Tobias Baudin, LO:s 1:e vice ordförande.

Första lämnades det en utförlig redovisning av förhandlingsverksamheten i avdelningen där bl premien, lönerrevisionen och nytt lönesystem berördes. Dessutom togs frågor om facklig tid och fackexpeditionen upp. En fyllig rapport från den nyligen avslutade kongressen lämnades också där vi fick veta hur det gått med våra motioner. På detta följde en kortare rapport från arbetsställets huvudskyddsombud.

Roger Svalhede ställde efter lunch frågan om vad vi ville ha för ett bra liv? Vartefter tavlan fylldes med olika grundläggande behov framstod det som helt naturligt med en facklig-politisk samverkan för att nå de mål som människor vill.

Ulrika Falk fyllde på med olika kommunala frågor och då med särskild betoning på de satsningar som behövs i Hallstavik.

Tobias Baudin avrundade dagen med att ta upp det fackliga perspektivet i valet som ägde rum bara ett par dagar senare.

Tobias Baudin LO:s 1:e viceordförande

Jenny Wrangborg på Hallsta Pappersbruk

29 år - gammal eller ung?

Tåget slits från perrongen. Jag bär tröttheten efter jobbet som två fotbojor, en tyngd utan varken rymd eller konturer. Bara något som håller mig nere, flimrar innanför ögonlocken när jag försöker hålla mig vaken på kollektivtrafiken hem från stämpelklockan. Medan tunnelbanetåget pressar sig fram mellan samhällsklasserna tänker jag på hur svårt det här samhället gör det för mig att tycka om det. Med varje hållplats sjunker livslängden, men det finns inget nyhetsvärde i att ojämlikhet dödar. Det är business as usual i landet där en industriarbetare måste jobba ett helt arbetsliv för att tjäna lika mycket som en direktör gör på ett enda år. En kommunalarbetare långt mycket längre. Här är klassklyftorna en del av politiken, där lyftkranarna vrider sig kring sina axlar, lägger bit för bit i bygget av segregationen. Bostadsrätter för miljoner. Efter tio år i en bransch utan skyddsombud är jag nu 29 år gammal. Efter varje arbetsdag tvingar värken

bakom höger skulderblad mig raklång ner på sängen. Tanken på 40 år till i arbetslivet svindlar och gör mig samtidigt arg. Vem tjänar på att vi måste utföra våra arbetsuppgifter så snabbt att vi går sönder? Inte är det vi i alla fall. De som pratar om att vi inte har råd med högre bemanning är alltid de som slipper betala priset för skattesänkningar och besparingar. Här kan vi sitta i varandras kök och prata om hur kallt det här samhället har blivit, att det inte släpper in oss, utan att förstå att allt illa den här verkligheten vill oss är beslut fattade av människor som redan har allt. Bara de kan prata om "nödvändiga nedskärningar", "prioriteringar" och "dåliga tider", samtidigt som de sen åker hem till trygga villor, pengar på banken och friska axlar. De behöver aldrig i sitt privatliv prioritera. Välja mellan SL-kortet eller lagningen av tändarna. Där behövs inga "nödvändiga nedskärningar" eller "samhällsansvar". De behöver inte skatterna för att omfördela resurserna, för både makten och pengarna är redan deras. Och när de var 29 år, var de 29 år unga och behövde aldrig oroa sig för ett arbetsliv som tog sönder dem innan de fyllt trettio.

Många löften i paneldebatten den 4 september

Lokala frågor för Hallstaviksbygden diskuterades på den senaste paneldebatten i Folkets Hus. Denna gång fanns ingen opolitisk panel utan politikerna förväntades summera sina aktiviteter för Hallstavik under de senaste åren. På frågan om vad politikerna åstadkommit under perioden var svaren ganska tunna, mest pratades det om vad man vill göra. Det som däremot skiljde denna debatt mot tidigare var politikernas vilja att avge löften. Frågan om Hallstaviksnätverkets projekt för ett nytt verksamhetsområde där företag ska kunna etablera sig togs upp. Projektet startades 2008 och kommunen är genomförare. Det har varit en riktig långbänk och nu lovade samtliga politiker att detta projekt ska vara klart inom ett år. Även frågan om en skatepark i Hallstavik fick ett enigt och rungande Ja! På frågan om bostadsbyggande blev det lite grumligare svar men det utlovades i alla fall ett program för bygg-

nation. God stämning och livliga diskussioner präglade kvällen. En dokumentation över vad som sades finns på Hallstaviksnätverkets hemsida under fliken Evenemang/Paneldebatt.

Carita Holmberg

Samtalsledare

■ FACKLIG-POLITISKT MANIFESTATION

Sverige behöver en ny regering! Hallstavik behöver en ny kommunledning för att utvecklas. Det var en klar slutsats när folk träffades på torget för att genomföra den årliga fackligt/politiska manifestationen. Tusen jobb har försvunnit från Hallsta på sju år och den handlingsförlamade borgligheten gjorde ingenting för att lindra krisen som skapades på grund av det.

Alla tre talare var eniga att Sverige behöver en ny regering och en ny, mer human och rättvis politik. Fyra hundra tusen arbetslösa är ingenting man kan acceptera. Borgerligheten sänkte skatterna med 140 miljarder. Tänk vad vi kunde göra med de pengarna för att bekämpa arbetslösheten. Människor utförsäkras i dagens Sverige för att så småningom användas nästan som slavarbetare. Skolresultaten sjunker och vi är inte längre världsledande. 15 % av elever klarar inte grundskolan. Katastrof Fredrik Reinfeldt! Ni har misslyckats radikalt!

Sverige behöver svetsaren Löfven att täppa hålen efter er!

Ulrika Falk - oppositionsråd Norrtälje kommun

Tobias Baudin LO:s 1:e viceordförande

Aleksandar

Inte ens två hela dygn från ett val som egentligen är tre val så förenades ett antal förändringsbenägna människor i ett möte på Centrumtorget här i Hallstavik för att delta i ett möte och ett seminarium där ett liv på en levande landsbygd var det absolut högst närvarande huvudtemat på en krisdrabbad bruksort där många av oss har förlorat våra arbeten under dom senaste åren. Och det skedde sålunda en fredagseftermiddag som hade sin sensommarstund i september månad tolv dagar in i den nionde månaden som hade sin existens under år 2014. Och en talbenägen trio som bildades av Tobias Baudin som representerade Landsorganisationen L.O. i sin egenskap av förste vice ordförande blev inte någon helhet förrän även Ulrika Falk som kandiderade för Socialdemokraterna i Norrtälje Kommun och Aleksandar Snordovic hade hållit sina tal för allas vår landsbygd och dess rätt att få leva och ut-

vecklas. Och som en slags fin och positiv tradition så framförde Daniel Andersson ett antal sånger på såväl svenska som engelska språket av såväl Mikael Wiehe som Dan Hylander och ett antal andra upphovsmän som här får förbli anonyma. Och vetskapen om hur det gick in valet som egentligen var tre val är lite större nu än den var då under den här ovanför omnämnda Torgmötesfredagen i september månad inte ens två dygn från ett val som egentligen var tre val som vilade på såväl en kommunal som en landstings- och en riksdagsgrund. Ja, och på så sätt så får min lilla novell avslutas.

Erik Asteving

Danne Andersson

Den 27 juni träffade avdelningsstyrelsen Vänsterpartiets partiledare Jonas Sjöstedt och den lokala partiföreträdare Catarina Wahlgren. Ett vänligt och inspirerande möte med Vänsterpartiets partiledare!

Miljöpartiet på besök. Mats Pertoft riksdagsman, Mats Wedberg och Dan Westin lokala Mp representanter träffade avdelningsstyrelsen och diskuterade energifrågan. Mötet gästades även av den sakkunnige Göran Bryntse.

Vi älskar Roslagen! Som sparbank har vi inga enskilda ägare. Vi kan därför använda en del av vår vinst varje år för att bidra till ett attraktivt och öppet Roslagen i tillväxt – som är vår vision. De senaste tio åren har vi satsat över 80 miljoner kronor på Roslagens framtid. Men framför allt ska det löna sig att vara kund hos oss. Och det gör det!

Sund och hållbar ekonomi

Med ett regelbundet sparande får du både trygghet för det oförutsedda och möjlighet att vara spontan!

Vårt kontor har öppet

måndag-onsdag	10-15
torsdag	10-18
fredag	10-15

Koppla upp, koppla av!

Du når oss även dygnet runt på webben, Facebook och i mobilen.
roslagenssparbank.se - 0176-770 00

Prata med oss på Roslagens Sparbank i Hallstavik om allt du behöver för din privatekonomi!

”Vart ska vi gå med all vår längtan om inte till varandra”

Om Jenny Wrangborgs biografi kan jag inte mycket. Hon är dock född 1984 i Kristianstad, har bott i Göteborg och numera i Stockholm. Hon har arbetslivserfarenhet och står till vänster. Hon framträder ensam eller tillsammans med musiker i olika konstellationer. Jenny har varit med i musikgruppen Stormen som hon fortsätter samarbeta med. Hon är en scen- och arbetarpoet. Det senaste i raden av utmärkelser var Gustaf Fröding-stipendiet tidigare i år.

2010 debuterade hon med lyriksamlingen ”Kallskänken” på Kata förlag – det blev genombrott direkt. Något mycket ovanligt inom den genern. Dessförinnan hade hon medverkat i några antologier. Jenny skriver också i olika tidningar bl a Dagens Arbete.

Så här skrev Göran Greider om Kallskänken 2013: ... *men när jag läser den igen – för säkert tionde gången – känner jag att detta är en klassiker. Redan nu. Och en levande klassiker. Kallskänken sitter där, som en darande pil som just träffat måltavlan som är mitt och de flestas hjärta. Wrangborgs dikter är annorlunda jämfört med nästan allt som kommit i poesin de senaste tjugofem åren. ... Kallskänken behöver inget förord. Hela den här boken är i själva verket det förord vi alla behöver läsa för att förstå den sociala verklighet vi har omkring oss.*

Så här inleds första dikten i Kallskänken:

*lastbryggan 05.50
hösten spegelblank mot mörk asfalt
jag rycker åt mig en brödback och väntar ut
stämpelklockan
i en timme har jag köket för mig själv
tänder kylarna, startar värmeriet, drar igång stekbord
och spisar
väcker köket från en stilla förväntan
slår igång fläktarna med full kraft*

I år utkom uppföljaren till debutboken. Samlingen ”Vad ska vi göra med varandra” (Ordfront 2014) innehåller 69 dikter varav 22 utan titel. Jenny rör sig mellan Tunavägen i Tumba och Falludja på Gazaremsan. De globala utblickar är fler men analysen densamma. Hon citerar själv Gabriel Celaya ”*Jag förbannar den poesi som skapats av dem som vägrar ta ställning*”.

Så här låter det i dikten *En ljusare vår* :

*vi har lämnat nittioåret bakom oss
sprungit rakt in i ett nytt millennium med
minnet av arbetslösheten
utförsäljningarna
nedläggningarna
plötsligt utsuddade och förvandlade till framgång
här klarade sig de starka och de svaga sägs inte ens
existera
här finns inga andra chanser
här finns inga första chanser
för när krisen kommer och varslen ligger över oss
tvingas vi ut ur fackstyrelserna
föreningslivet
förtroendeuppdragen
för att inte riskera våra socialbidrag

demokratin blir något som angår de med kraft nog
att hålla sig kvar i systemet*

När Jenny Wrangborg fick årets Gustaf Frödingstipendium skrev UNT att ”stipendiet går till en poet som inte bara skildrar våra arbetsförhållanden utan även vill förändra dem”. Och författaren Kristian Lundberg som skrivit den kritikerrosade samtidsromanen ”Yarden” säger följande om Jennys diktning ”Det är svårt att inte både imponeras och bli tagen av det sårbara allvar som finns i dikten, och hur skickligt hon slår väven mellan just det privata och det politiska.”

Jenny Wrangborg besökte Hallsta pappersbruk den 22 september och framträdde på kvällen på biblioteket i Folkets Hus.

Roger Berglund

Jenny Wrangborg framträder på biblioteket

Jenny i samtal med Agneta Bilar vid omrullningen.

Den 22 sept besökte poeten Jenny Wrangborg Pappers avd 68 och Hallsta Pappersbruk. Hon anlände med buss tidigt på eftermiddagen och efter en snabb lunch på Valhall påbörjades en 2,5 timmes rundvandring på fabriken. Första stopp blev mekaniska verkstaden och Leif Åström. Sedan besöktes vedintaget och operatörerna på vedlinjen förklarade bilderna på monitorerna. På TMP-fabriken pågick malskivebyte på TMP 3 och Mats Magnusson visade hur de kasserade skivbitarna såg ut. Efter en titt in i det nya manöverrummet styrdes stegen mot den nerlagda sliperiavdelningen innan det var dags att bestiga ÅKC och få en överblick av fabriken och samhället. Nere i hamnen var

det lugnt, ingen båt men en god vindstyrka. I pappersmagasinet syntes en ensam truckförare försöka passa in ett fång rullar högst upp i stapeln. Vid PM 3 var det tyst medan 11:an och 12:an väsnades normalt. Vid omrullningen berättade Agneta Bilar om arbetet och ett tillbud hon råkat ut för och på 12ans rullmaskin beskrev Vuokko Taipale hur hon flyttat runt i bruket innan hon hamnade där hon stod idag. Rundturen avslutades inne hos rullarna på PM 11 och en promenad förbi gamla PM 2s maskinhall. Efter detta var det tid att börja förberedelserna inför framträdandet på biblioteket.

Jenny byter några ord med Vuokko på PM 12

Ulla Strandberg, Maja Hammar och Karin Berglund

Cykelbrudarna

Vi är ett gäng kvinnor (8 st.) som brukar åka iväg en gång om året. Gamla klasskompisar, vänners vänner och arbetskamrater. Vi besöker olika ställen varje år och cyklar gör vi alltid mer el mindre. Första året drog vi till Gotland, den klassiska platsen när det gäller cykling. Cyklar och campingutrustning hyrdes på plats, målet då Fårö en ganska tuff cykling, med en del ömma rumpor.

Året därefter fick Åland besök av oss, pensionat bokat, campinglivet gav vi upp efter Gotlandsbesöket, men cykling naturligtvis från Eckerö till Mariehamn.

Vi har även gjort närområdet med bl.a. boende på

Skebogården och en tur till Gillberga gryten som sent skall glömmas, då undertecknad villade bort övriga brudar och vi hamnade vid Ununge kyrka. Detta har jag fått äta upp många gånger. Gillberga gryten blev det dock så småningom... haha. Ett år var vi till Örskar utanför Öregrund, otroligt vacker plats med ett litet vandrarhem på ön bredvid fyren.

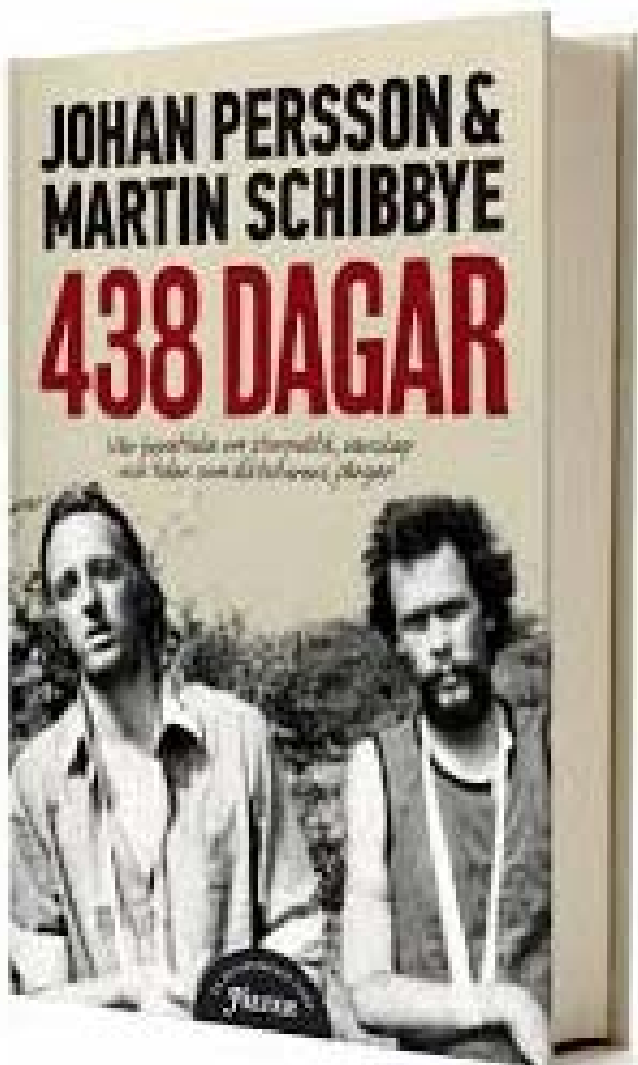
Nu senast bestämde vi att vi skulle vara turister i vår egen huvudstad. Inkvartering i det gamla fängelset på Långholmen som är omgjort till vandrarhem. Att cykla i Stockholm kan vara ganska vanskligt, men det gick väldigt bra faktiskt. Vi tog oss ut till Djurgården, och några passade på att besöka ABBA museet. Hop on Hop off provades också ett smidigt sätt att se Stockholm, man kan välja endera båt el buss el båda, vi valde att se staden från vattnet.

Återstår att se var vår resa går nästa sommar, kanske det vackra Österlen eller västkustens pärla Fjällbacka.

Ulla Strandberg

Gun-Britt och Ulla

Efter det att författaren och deras äldre journalistkollega Jan Guillou har inlett deras stundtals ofattbara bok: "438" så börjar Johan Persson och Martin Schibbye sin egen och gemensamma berättelse om hur dom blev fångar i en diktatur och om sammanhållning och vänskap och om storpolitik med mera... Ja, och den grep mej på djupet under min sommarläsning av den. Inte minst för att den ger mej, en inte särskilt äventyrlig man en liten inblick i hur utsatt en journalist faktiskt kan vara när som han inte sysslar med att svassa efter diverse kungligheter härhemma i ett relativt tryggt land. (Deras bok innehåller även ett och annat fotografi av hur ett sår kan se ut efter en beskjutning som i alla fall inte har lämnat mej oberörd.) Om Du har tröttnat på diverse deckare om män som ständigt berusar sej och lyssnar till klassisk musik och har dåliga

familjerelationer och söker efter ett bättre alternativ så kan just den här boken vara just ett sådant alternativ. För den här boken är på riktigt.

Ja, och jag måste slutligen tillägga härnere att till och med Jan Guillous inledande skrift med den ofta förekommande titeln: "Förord" är osedvanligt välskriven. För även den är på riktigt.

Erik Asteving.

"Den här boken skulle inte ha funnits om inte allt gått snett. Natten till den 28 juni 2011 satte vi allt på spel när vi i skydd av mörkret korsade gränsen mellan Somalia och Etiopien. Vi ville undersöka hur den hänsynslösa jakten på olja drabbade befolkningen i den stängda och konfliktfyllda Ogadenregionen. Vi ville nå bortom flyktingberättelserna och larmrapporterna, och med våra egna ögon ta reda på sanningen. Fem dygn senare låg vi skjutna och blodiga i öknen. Men när det ursprungliga reportaget dog, tog en annan historia sin början. En berättelse om rättslöshet, propaganda och storpolitik. Efter en Kafkaartad rättegång dömdes vi till elva års fängelse för terroristbrott. Och vi var långt ifrån ensamma. I fängelset satt journalister och politiker som dömts på löpande band för att det inte gått i diktaturens ledband. Vår skildring av olja förvandlades till en historia om bläck. Vardagen blev en kamp för överlevnad i det ökända Kalityfängelset. På ett cementgolv bakom korrugerad plåt - i en värld av dödliga sjukdomar, misshandel och förtryck - skapade vi en vardag med hjälp av stenhårda rutiner. Från tagna våra skosnören och vår yttrandefrihet försökte vi bevara det mest värdefulla man har: friheten att själv bestämma vem man är. Här är vår berättelse om 438 dagars helvete." Johan Persson & Martin Schibbye

Ny vy över viken

Onsdagen den 25 juni bjöds allmänheten in att besöka Holmens vindkraftspark i Varsvik, strax utanför Hallstavik. Drygt 300 personer tog chansen och bjöds på en guidad tur i området, där vindkraftverken just har satts upp. På plats fanns anställda från Holmen och Vestas (som levererar vindkraftverken)

för att svara på frågor och bjuda på kaffe.

Kostnaderna för uppförande av vindkraftsparken beräknas till ca 650 Mkr. Årsproduktionen beräknas till 165 GWh.

Många ville se parken

Starka fundament

Vindsnurrans kropp

In i kroppen

Mitt i skogen

Förfriskning

Uppsökarträffen 10 sept

Studieuppsökeri och pensionsrådgivning

Nu drar det årliga studieuppsökeriet igång på bruket. Fram till mitten av oktober tar uppsökarna emot anmälningar till studiecirklar och kurser – såväl fackliga som rena hobbykurser. Vi har en förhoppning att i höst eller vinter få igång en facklig medlemsutbildning (facklig grundkurs) – till den kan alla som vill veta mer om facket, lagar och avtal anmäla sig. Fackligt förtroendevald som inte gått någon grundkurs de senaste tio åren kan också anmäla sig för att på så sätt uppgradera sina kunskaper. Vi har också som ett mål att få

igång en kortutbildning (några timmar) i de fackliga grundvärderingarna. Situationen på bruket har dock medfört att dessa planer för tillfället lagts åt sidan. Medlemmar som vill veta mer om skydds- och arbetsmiljöfrågorna kan anmäla sig till kursen Mini-BAM (Bättre Arbetsmiljö) – den är på tre dagar d v s 24 timmar. Medlemmar med förtroendeuppdrag kan anmäla sig till Förbunds kursen, Lag och Avtal och Miljökursen eller till någon fortsättningsutbildning – se hela utbudet se www.fackligutbildning.se

Här kan du se ett urval av höstens kurser:

- ◆ Det svåra samtalet, 6-8/10, Runö
- ◆ Miljökurs, steg I, 7-9/10, steg II, 4-6/11, Skellefteå
- ◆ Kvalificerad förhandlingsteknik, 20-22/10, Runö
- ◆ Förbunds kurs, steg I, 20-22/10, steg II, 1-4/12, Rönneberga
- ◆ Arbetsmiljöprojekt, 27-29/10, Umeå
- ◆ Fysiska och psykiska belastningsfaktorer, 17-19/11, Runö
- ◆ Arbetsanpassning och Rehabilitering, 17-19/11, Runö
- ◆ Att informera och agitera, 17-21/11, Runö
- ◆ Bemanningsfrågan, 24-26/11, Runö

Pappers studieombudsman träffar uppsökarna

Kristin och Margareta från ABF

När det gäller fritidscirklar förmedlar vi anmälningarna vidare till ABF Norrtälje. Om tillräckligt många anmäler sig till samma kurs kan den förläggas till Hallstavik. I Folkets Hus finns även möjlighet att gå datakurser t ex i Office-paketet. I ABFs utbud finns också Navigation/ Förarintyg, Släktforskning och Motorsågskörkort. I princip kan man anmäla sig till vilket ämne som helst bara man får ihop tillräckligt med deltagare. Är man medlem i Pappers för man dessutom en subvention på fritidscirklarna på 450 kr.

Vill ni tala med en uppsökare eller titta närmare på en del av kursmaterialet är ni välkomna till "Kunskapens bord" på Valhall den 24 september. Där, en trappa upp, väntar Jaana och Vuokko på era frågor. Inriktningen mot de arbetslösa fortsätter. Vi har ett nytt möte inplanerat i höst där ABF också medverkar och kan erbjuda olika aktiviteter för de uppsagda. Det kan gälla både kurser och föreläsningar eller filmvisningar. Hör av er till Ulrika, tel 0175-26390, på fackexp för närmare information.

Den 15-16 september var våra försäkringsinformatörer på vidarutbildning i Grisslehamn. Där beslutades om en

Vuokko och Jaana med Kunskapens bord

Möte med arbetslösa och ABF

särskild informationsdrive för de medlemmar som är 60+. För att få bästa möjliga utväxling av pensionssystemet och det egna sparandet är det viktigt med en individuell rådgivning inför pensioneringen. Alla som är runt 60 och däröver kommer att få en särskild inbjudan i år eller början av nästa år.

Roger Berglund

studieorganisatör

Pappers studieuppsökare

Här ser du vilka som är studieuppsökare och vilka områden de ansvarar för. Det går självfallet bra att vända sig till vem som helst eller att kontakta Ulrika Enlund på fackexp, tel 0175-26390.

Jaana Kuusisto (PM 11/skl 4): PM 11 skift 1-6

Vuokko Taipale (PM 12/skl 6): PM 12 skift 1-6

Ann-Britt Mattsson (Emb/skl 1): Emballering skift 1, 3 och 5. Rullarlag. H-lab.

Anders Lidén (Emb/skl 2): Emballering skift 2, 4 och 6.

Taisto Hautala (SHSO): Mek, El, Skift UH, Förråd och Byggnadsavdelningen.

Peter Nilsson (TMP/skl 5): Ved (inkl daggående) och TMP skift 2, 5 och 6.

Lars-Åke Gardehed (TMP/ skl 3): Ved (inkl daggående) och TMP skift 1, 3 och 4. Kemikalielosningen.

Roger Berglund (Hamn): Hamn samt daggruppen Emballeringen.

Kom ihåg!

Anmäla
mig till
spanskan

Studiecirklar i Norrtälje HÖSTEN 2014

Facebook

Starta webbutik

Gör din egen hemsida

Motorsågskörkort

Förarintyg

Jägarskolan

Skrivarkurs

Teckna Manga

Spanska

Ring Hasse
och tipsa om
kurser hos
ABF

Mer information och anmälan:
0176-129 50 eller www.norrtalje.abf.se

NORRTÄLJE

Vad drömmar du om?

Stanna upp. Blunda.

Ta några djupa andetag och dröm dig bort för ett ögonblick.

Vad behöver du för att nå dina drömmars mål?

Är det ett förarintyg för att våga dig ut på havet eller en kurs i spanska för ett steg närmre det där sommarhuset i Spanien?

Kanske behöver du lära dig hantera dator, telefon eller surfplatta bättre för att inte tappa kontakten med dina vänner, eller rentav hitta nya på Internet?

Vad det än må vara du drömmar om så vill vi veta. Vi vill skapa förutsättningar för dig att komma ett steg närmre dina drömmar.

Hör av dig till oss!

ABF Norrtälje

0176-129 50

info.norrtalje@abf.se

www.norrtalje.abf.se

facebook.com/abfnorrtalje

Borelia

Har du drabbats av i sommar??

Eller kanske råkat ut för något annat insektsbett som gjort att du fått uppsöka sjukvård? Det kan även till exempel kunna vara ett getingstick eller ormbett. I så fall är det så att olycksfallsförsäkringen kan ge ersättning.

Olycksfallsförsäkringen är en av de försäkringar som ingår i vår fackföreningsavgift. Den gäller om du drabbas av en olycksfallsskada på fritiden. På arbetstid så gäller nämligen istället arbetsskadeförsäkringen.

En olycksfallsskada är kroppsskada som du drabbas av genom en plötslig yttre händelse.

Har du tidigare drabbats av borelia eller annat insektsbett som gjort att du fått uppsöka sjukvård så kan du anmäla upp till 3 år efteråt.

De försäkringar som ingår i ditt medlemskap i facket:

- Olycksfallsförsäkring för medlem
- Hemförsäkring
- Diagnosförsäkring
- Sjukförsäkring
- Barngruppliv
- Kompletterings tjänstegruppliv
- ◆ Gruppliv

Du kan även välja till följande medlemsförsäkringar:

- ◆ Olycksfall för medförsäkrad
- ◆ Sjuk och efterlevande för medförsäkrad
- ◆ Medlemsbarn

Förutom medlemsförsäkringarna så finns det ett antal försäkringar tack vare att Pappers har tecknat kollektiv-

avtal. Sedan kan du även teckna kompletterande försäkringar.

Kostnadsfri rådgivning

Om du tycker att det här med försäkringar är krångligt eller bara vill veta mer om ditt försäkringsskydd så kommer det regelbundet en försäkringsrådgivare från Folksam till fackkontoret. Prata med Ulrika på fackkontoret så bokar hon så ni får träffa rådgivaren för en kostnadsfri genomgång av ert försäkringsskydd .

Fästinghona

Fästinghane

NYCKELN TILL EN SCHYSST PENSION

Vilket liv önskar du dig i framtiden?

Vårt uppdrag är att se till att du som är medlem i LO:s fackförbund får en så bra tjänstepension som möjligt. Vi har alltid haft låga avgifter och har en hög avkastning som i flera år legat i topp. Dessutom investerar vi dina pengar i schyssta företag som tar hänsyn till människor och miljö.

En halv miljon medlemmar har redan valt oss som förvaltare till deras tjänstepension. Ett naturligt val – välj oss du med!

folksamlopension.se • 020-414 414

Milano

Milano är alltid ett attraktivt resmål för folk som gillar shopping, god mat och fotboll! Därför oroade jag mig inte om att familjen kommer trivas i Milano en lång helg i juni. Grabben spelade fotboll med äkta milaneser och var stolt att visa all fräckhet och att han kommer från Zlatan landet. Frugan stormade new fashion affärer och nämnde bara kort i förbifarten ” jag är i paradiset”! Jag själv hade inget val! På min lott fick jag det tuffaste uppdraget - att uppleva milanesiskt matkultur!

Efter en smärtfri landning på Milanos flygplats Linate och kort taxiresa till hotellet Boscolo placerad strategiskt rätt i centrala Milano började äventyret. Det första fantastiska upplevelsen var Milanos domkyrka. Byggandet påbörjades 1386 och avslutades först 500 år senare. Den är ett mästerverk i högotisk arkitektur. Man blir riktigt imponerad av vad människan kan åstadkomma. Vi gick upp (250 trappor) på kyrkans tak. Där uppe mötte vi en makalös utsikt över Milano med omnejd.

Strax utanför domkyrkan ligger galleria Vittorio Emanuele II. Gallerian byggdes mellan 1865 och 1877. Inuti finns en rad lyxbutiker, kända restauranger, barer och kaféer - men också många fina målningar i kombination med vacker arkitektur. I mitten sträcker sig en åttahörnig kupol av järn och glas.

Gallerians utgång leder till ett litet torg och operahuset La Scala. Huset är till det yttre en förvånansvärt oansenlig byggnad. Här har de flesta storheter inom operavärlden stått på scenen: Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Birgit Nilsson, José Carreras, Maria Callas. Att få komma in och ta del av denna sagolikt vackra arena med plats för 2 015 i publiken, är värt allt besvär. Tosca, Turandot, Döden i Venedig, Romeo och Julia är bara några av föreställningarna som står på repertoaren.

På kort, promenadavstånd från operahuset ligger den superspännande Castello Sforzesco, ett måste när man besöker Milano. Slottet har ett tak som dekorerats av

Välfungerande spårvagnstrafiken underlättar för turisterna att röra sig i de centrala delar av Milano

Leonardo da Vinci samt Michelangelos sista, ofullbordade staty. Massor av fantastiska föremål från en svunnen tid. Här kan man verkligen tillbringa många timmar.

Maten! Hur ska man i ord beskriva den njutning som italienska ostar ger. Att få smaka färsk gjord mozzarella eller stracciatella var en riktigt fin upplevelse. Att avnjuta sexrätters middag på den i Milano kända villa Borromeo var både utmaning och nöje för smaklökarna. Men allt gick bra tack vare de utsökta vinerna man fick för att skölja bort smaken för att förbereda lökarna för nästa upplevelse. Enda vi missade var att besöka San Siro! Men det är inte fel att ha en anledning för återbesök! Rekommenderar varmt Milano!

Aleksandar

Ingång till galleria Vittorio Emanuele II.

Programtavlan - operahuset La Scala.

Galleria Vittorio Emanuele II.

Hand gjord mozzarella

Färsk stracciatella

Milano är modestaden

FAKTA OM MILANO

Land: Italien

Region: Lombardiet

Provins: Milano

Folkmängd: 1,3 miljoner invånare.

Befolkningstäthet: 6 988 invån/km²

Yta: 183,77 km²

Höjdläge: 120 m ö h

Riktnummer: 02

Skyddspatron: Ambrosius

Framför Castello Sforzesco

Ivan och jag med slottet i bakgrunden

NR 3 KRYSSLÖSNING

B	A	D	V	Ä	D	E	R
---	---	---	---	---	---	---	---

Vinnare av kryss nr 3 är:

1: pris Barbro Sundberg, EMB

2: pris Ingen

Grattis! Ni kan hämta erat pris på fackexpeditionen i Röda Villan.

MUMSBITAR

Spröda marängar *ca 30 st*

Du behöver:

Tid: 1 timme
varav 40 min i ugnen

Ingredienser:

1 st äggvita
2.5 dl strösocker
1 msk potatismjöl
1 tsk vaniljsocker
3 tsk hjorthornssalt

Vispa äggvitan till hårt skum med elvisp. Tillsätt socker, vaniljsocker, hjorthornssalt och potatismjöl och rör ihop alltihop försiktigt med en sked till en jämn smet. Klicka ut smeten på en plåt med bakplåtspapper. Tänk på att ha lite avstånd mellan klickarna eftersom de växer i ugnen.

Klicka ut små klickar så att det blir ca 30 st så blir de lagom stora - färre klickar ger större marängar. Grädda mitt i ugnen i 125 grader i 40 minuter. Låt svalna på plåten. Förvara marängerna i en burk med lock.

KALENDARIUM 2014

Styr	Styrelsemöte
AVD	Avdelningsmöte
KO	Kontaktombud
HKO	Huvudkontaktombud

STYR	AVD	KO-träff	HKO-träff	Anmärkningar	Tid
01 okt	08 okt		26sep	Distriktsmöte	07-08 okt
05 nov	12 nov	28 nov	14 nov	Verksamhetsplanering	17 oktober
				Förbundsmöte	20 - 21 nov
03 dec	10 dec				

KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

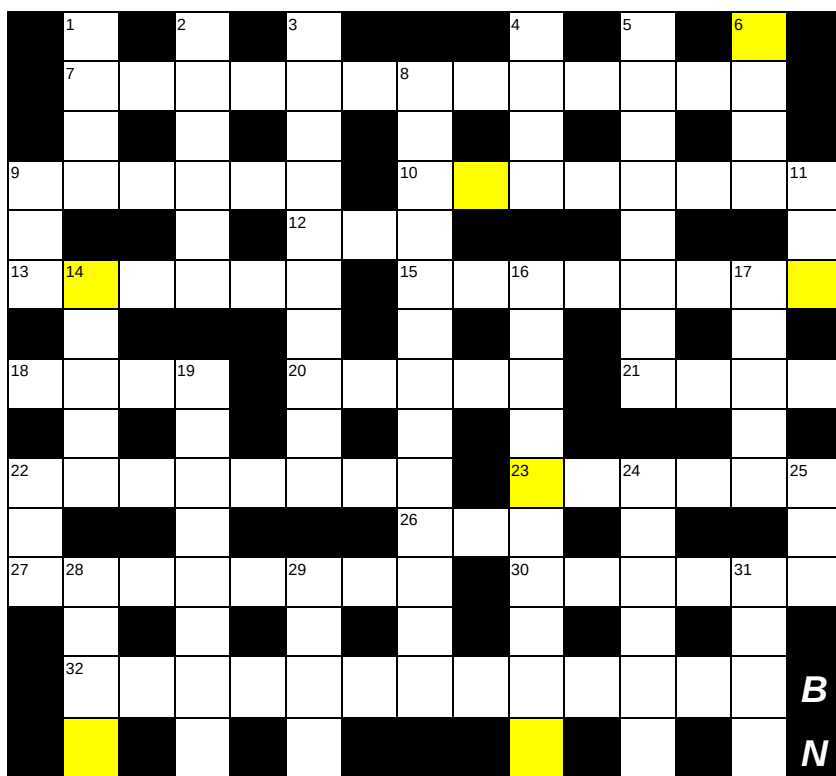
Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord". Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen. Du kan även maila lösenordet till oss :

avd.68@holmenpaper.com

Bland de inlämnade rätta svar kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslotter

Lodrätt

1. Glöd
2. Miljödrivmedel
3. Fil, flingor, ägg & bacon
4. Kommer bronsmedaljör
5. Finns många på Karlsöarna
6. Klibbig remsa
8. Heter även Holland
9. Skrev Enid Blyton om
11. Hälsinglands blomma
14. Faktiskt nykter kaja
16. Kördes mellan Rimbo och H-vik
17. Skapades detta kryss i
19. Kan lära dig crawla
20. Föda
22. Del av bakben
23. Karl XII:s mennar
24. Vax-Tussauds titel
25. Dataspelsparty
28. Ynkrygg
29. Häst eller bröd
31. Sa vi åå nej till 2003

Vågrätt

7. Dödar ibland sina patienter	20. Flingor i håret	32. Förväxlas ibland med H-vik
9. Var en revolution år 1789	21. Kapplöpning med fordon	
10. Spelar Benny A. ibland	22. Hallandsmetropol	
12. Hurra i Spanien	23. Plockade Onkel Tom	
13. Tidigt chartermål i folkmun	24. Jord	
15. Ville Erlander att Palme skulle lyssna på	26. Sa vi nej till 2003	
18. Göteborgsskämt	27. Sju sorter serveras ofta	
	30. Mats Sundin	

Hallsta centrum 55 %

Hallsta norra 48 %

Häverö 49 %

Tack för det fina förtroendet!
Häverösocialdemokraterna

LAYOUT: Pappers avd 68

FRAMSIDA: Aleksandar Srndovic

BAKSIDA: Aleksandar Srndovic

NÄSTA NR: December 2014

ANSVARIG UTGIVARE :

Aleksandar Srndovic

REDAKTIONEN:

Anders Lidén

Erik Asteving

Ulrika Enlund

Stefan Pettersson

KONTAKT:

Pappers avd 68

Tyskavägen 1

763 81 Hallstavik

0175 26 390

www.avd68.com

